

stubbar uttaneftir

Amin hóttir

Fyri nokrum døgum síðan hótti forsetin í Uganda, Idi Amin, Tanzania við kriggi. Amin skuldsætir Julius Nyerere, forseta í Tanzania, og Kennet Kaunda, forseta í Zambia, fyri at stuðla frákyrda forsetan í Uganda, Milton Obote, í royndum hansara at gera innrás í hansara.

Vaksandi alkohólnýtsla

Sovjettiska blaðið, Liternaturnaja Gasetta, er vörðað orkymlað av teirri vaksandi alkohólnýtsluni í Sovjet-samveldinum. Blaðið skrivur, at hóast alkohólnýtslan í Sovjet framvegis er minni enn í Italia og Fraklandi, so er talið av drekkandi russum nú so stórt, at hetta gevur ein hvøkk. Alkohólnýtslan í Sovjet er fimf-faldað síðan 1940, skrivur blaðið.

Tolllættar

Kinversku tollmyndugleikarnir hava lætt um tollin fyri fólk, sum koma og fara úr Kina. Frá 1. august kunnu fólk taka ferðaradio, súklur, seymimaskinur og ur við um markið uttan at binda toll. Tiltakið umfatar bert kinverjar, ið búgva uttan fyri Kina, útlendingar sum eru búsitandi í Kina, og útlendingar av kinesiskari ætt.

Diplomatatar bota mest

Av teimum 500.000 bótunum fyri óløgliga parkering, sum lögreglan í New York skrivur út hvønn mánaða, standa 1300 diplomatbilar fyri teim 8.000.

Í einari frágreiðing frá amerikanskum ST-sendinevndini til eina nevnd undir ST, ið tekur sær av málum sum parkeringum hjá diplomatum, verður sagt, at útveganin av parkeringsplássum ikki er nakar sjálvsagdur rættur, men ein service.

Stjól 800 glareyggu

Á einum sjúkahúsi fyri eygnasjúk í Manchester er ein kassi við 800 ymiskum glareygum í fleiri litum og ein maskina til at polera glareyguni við vörðin horvin.

Einki verður sagt um, annaðhvørt talan er um eina fanatiskan samlara ella ein vanligan tjóf.

Minka um oljuframleiðsluna

Fyri at upphalda núverandi høgu oljuprisunum og fyri at geva landsins oljuleldum longri livitið hevur stjórnin í Venezuela ætlanir um at minka um oljuframleiðsluna úr 3,5 milliónum tunnum um dagin til 1 millión tunnur. Fyrstu mánaðarnar í ár varð framleiðslan minkað við 500.000 tunnum um dagin, og í næstu framtíð verður framleiðslan væntandi minkað enn meira.

Fólkavøkstur

Í Vesturtýsklandi veksur fólkatalið við 5 pst. um árið. Við árslok 1973 var fólkatalið 62,1 millión. Hetta ár var fólkavøksturinn, ið einans stavar frá tilflytarum, tann sami sum í 1972.

Annars er føðitalið í Vesturtýsklandi lægri enn talið á deyðsfølum.

Lýsing

Almennur fundur á Føroya Fólkaháskúla Ólavsekaftan 28. juli 1974 kl. 17 ella beint aftaná at kappróðurin er liðugur, verður almennur fundur á háskúlanum, Hans Jacob Debes flyttr røða.

Beint aftaná fundin verður ársaðalfundur felagsins við dagskrá samb. lógina.

Føroya Fólkaháskúlafelag

Raðhús í eysturbýnum

Í sambandi við ta raðhúsabygging, ið býráðið er farið undir í eysturbýnum, er ein bókingur prentaður, sum greiðir nærri frá byggingini.

Húsin verða 36 í tali og verða skipað sum ein eigarafelagskapur, har tann einstaki eigur sitt hús- og urtagarðsstykki umframt ein lut í felagsekjum.

Tey sum hava áhuga fyri byggingini, fáa bókingin við at venda sær til teknisku deild býráðsins, Sverrisgøta 5.

Tórshavnar býráð

Tey fyrstu skúlaárin

Lat tað verða sagt beinan vegin, at hetta skal ikki verða nokur nágreinilig víðgerð av fólkskúlunum, men bert ein stutt hugleiðing yvir fyrstu skúlaárin og týðning teirra fyri barnið.

Av tí at barnið er lætt at ávirka hesi árin, eru hesi ár ógvuliga týðningarmikil fyri barnið hvat viðvíkir læru og uppliving, og má tí farast varliga fram.

Tann framferð, ið verður nýtt í flestu stöðum og flestu fómur í Føroyum í dag, er hon ikki sálárliga ósunn fyri barnið?

Roynt verður so dánt at uppala barnið, so tey á onkran hátt passa til samfelagsmynstrið — verður sálárliv barnsins ikki gloymt?

Jú, eg vil meina, at sálárlivi barnsins verður givið ov litlan ans, og fleiri eru teir faktorar, ið hava sína skaðiliga ávirkan hesum viðvíkjandi.

Fyri tað fyrsta karaktergevingin: Henda er beinleiðis drepandi fyri tann individualu sálárliga harmoni og fyri sálárliga harmoni barnanna millum. Hvát skal gerast við hetta? Tað má vera gjørligt at avtaka alla karaktergeving í barnaskúlanum!

Fyri tað annað lærarakreftirnar: Ikki skerst burtur, at oftast eru tað ungir vikarar, ið undirvisa í teim yngstu flokkunum, og koma tí hesi týðningarmiklu ár í uppvøkstri barnsins at avhanga av hesum ofta óroyndum vikarum og framferð teirra. Hesir mugu — um eg so kann siga — kannast út í æsir, áðrenn eitt slíkt starv verður givið teimum at røkja (hervið er tað ikki sagt, at allir teir meira royndu lærararnir altíð eru nóg góðir — nei, minni enn so.)

Fyri tað triðja skúlarnir: Tað er nokk soleiðis, at teir smáu skúlarnir eru sunnari fyri barnið í allar mátar enn teir stóru, so hví byggja hesar stóru skúlarnir, ið taka upp til 800 børn? Jú,

væl er tað biligari enn at byggja fleiri smáar skúlar, men er tað hóast alt ikki ov nógv at ofra?

Eg kundi nevnt fleiri tilíkar skaðiligar faktorar, men samantikið kann sigast, at feilurin er tann, at børnini verða trunkað

Í dag:

Sigmund Poulsen
studentaskúlanæmingur

saman í stórar flokkar í stórum skúlum, har tey so verða lærd at lesa, skriva, rokna o.s.fr., og ójævnt er, hvussu tey klára seg. Hesin munur í avriki barnanna verður undirstrikaður við útbýt-an av ummælisbókum, sum sjálvandi koma at siggja ógvuliga ymiskt út.

Sjálvandi er tað í lagi, at barnið lærir at rokna, men tað má so vítt gjørligt sleppast undan, at

hugsunnarhátur barnsins vanskeplast soleiðis, at tað fer at »huga í tølum og teknum«. Við hesum orðum meini eg, at sleppast má undan, at óspilti, náttúrligi hugsunnarhátur barnsins gerst stívirin, og barnið harvið gerst sálárliga stívirð og kalt — individualiteturin fánar.

Tann fánandi individualiteturin er tíverri eitt eyðkenni fyri samfelag okkara, vælfæðarsamfelagið, og sum kunnugt er arbeiði skúlan at uppala barnið soleiðis, at tey passa til samfelagsmynstrið, so veruleikin má vera tann, at skúlin óbeinleiðis er ein atvoldin til tann fánandi individualitetin.

So er spurningurin tann: Hvussu skal uppliving skúlan so leggjast til rættis? Skulu barnini uppalast, so tey passa til samfelagsmynstrið sum kvivur í slíðra — ja, tað er ein spurningur, um hetta yvirhøvur loysir seg, tí tað er sikkurt, at samfelagið í dag er sálárlósurt fyri einstaklingin, ella skal upplivingin vera lögð soleiðis til rættis, at dentur verður lagdur á, at barnið er sálárliga í javnvág (um tað kann kallast soleiðis).

Eg meini, tað er ógjørligt at troyta báðar omanfyrenevndu møguleikar til litar, sum samfelagið sær út í dag — men ein millumvegur má finnast, hóast hesin ikki er funnin enn.

Sigmund Poulsen

I panelinum eru:

Jógvan Arge	Finnbogi Isaksen	Jóhan Mortensen
Hilmar Bech	Andrew Isheim	André Niclasen
Jóanes Dalsgaard	Bárður Jacobsen	Johan Nielsen
Sigríð Dalsgaard	Oli Jacobsen	Kári Petersen
Atli Dam	Steinbjørn B. Jacobsen	Marita Petersen
Signar Dam	Hans Jørgensen	Sigmund Poulsen
Birgir Danielsen	Heðin Klein	Aksel Skoubo
Hans Holm	Jákup Lindenskov	John Smith
Kjartan Hoydal	Sverre Midjord	Johan Mortensen

B
R
Ø
V

Vend í?

Tað var ein sonn frøi at lesa leiðaran í SOSIALINUM 13. juli, so væl hann var skrivaður, og so væl hann lýsti samfelagsligu viðurskiptini, sum tey eru í dag. Serliga væl dámdi mær seinasta setningin: »Nú má stundin vera komin, at fjöldin svarar aftur í stríðnum.« Eg skilji henda setning soleiðis, av tí at SOSIALURIN umboðar hugsjónir javnaðarflokksins, at nú ætlar javnaðarflokkurin at gera nakað við hesi álvarsumu mál. Eg vildi sagt, at hetta er sanniliga uppá tíðina. Eftir 8 árum í landsins stýri kundi hugsast, at okkara kosnu menn kundu havt tikið seg saman at pilka við

okkurt av teimum í leiðaranum nevndu málum. Fyri at umskriva omanfyri nevnda setning nakað, vildi eg sagt, at nú er tann stundin komin, at javnaðarflokkurin fer at visa sitt sanna andlit sum ein í minsta lagi sosialur (kanska enn tá sosialistiskur) flokkur. Annars kundi væl verið, at nýggir flokkar, sum vóru meira vinstrahallir, fingi fótin fastan her á landi. Tí nú MÁ verkafólkið for hundan verða vaknað og krevja sjálvsögdu rættvísiskrøv síná gjøgnumförd.

Men enn trívist so kapitalisma og privat harðræði. Eitt aktuelt domi fingi vit nú herfyri, tá eitt verkafelag lýsti streiku. Frá byrjan av varð felagið komplett ignorað sum fjákavesin. Til endans noyddist teir so at boða frá verkfalli TIL TESS AT SLEPPA TIL SAMRÁÐING-ARBORÐID. Tá vórðu mong, sum vórðu trúðað við øllum heimsins ólukkum av arbeiðisgevara sínum, um tey so mikið sum vágaðu sær at streika ein einasta dag. Og hóast tað, at hesi arbeiðisfólk eru millum tey, sum ríka so mangan arbeiðisgevara upp; tey eru noydd at

liva undir beinleiðis svunskum lønarkorum, at gjalda stóran skatt av lön, sum í forvegin liggur undir eksistensminimum (tí ONKUR skal jú gjalda skatt) o.s.fr.

Tá so hesir arbeiðisgevarar einaferð fara av verðini, verða teir í bløðunum prisaðir sum samfelagsstuðlar og Føroya stóru synir, istaðin fyri at ein átti at fegnast um, at enn ein mergsúgvari var farin.

Verkamaðurin fær ongan nekrolog. Hann átti at fingið eitt umdømi sum nakað av tí tolnasta og friðarligasta, men samsundis nakað av tí byttasta, ein kann hugsa sær. Hann hongdi ongantið nakran arbeiðisgevara ella tveitti reaktionerar lögtingsmenn á bláman. Hann arbeiðdi trúliga fyri at fáa ein breyðbita inn í munnin og ansaði ongantið eftir, hvussu klúftin millum kapitalistar og verkamenn gjørdist alsamt breiðari.

Nú sýnist tó, sum fólk eru farin at kvaklast við.

Eisini javnaðarflokkurin lovar bót og betring.

Livst, so spyrst.

Provocatus